

Verksamhetsberättelse 2009 - Handikapp & Habilitering

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning av det gångna året	5
2.	Verksamheten	5
3.	Mål och uppdrag	6
4.	Balanserad verksamhetsstyrning	6
5.	Befolkning/patient.....	6
5.1.	Mål för verksamheten.....	6
5.2.	Avgörande framgångsfaktorer.....	6
5.3.	Hög brukarupplevd vårdkvalitet och gott bemötande	6
5.4.	God tillgänglighet/begriplig information	7
5.4.1.	Informations- och kunskapscenter med bibliotek	7
5.4.2.	Material om habilitering för barn tas fram	7
5.4.3.	Kognitivt stöd	8
5.4.4.	Vårdgarantin.....	8
5.5.	Vårdproduktion	9
6.	Process/utveckling.....	10
6.1.	Mål för verksamheten.....	10
6.2.	Avgörande framgångsfaktorer.....	10
6.3.	Habiliteringsplanering.....	10
6.4.	Kunskapsbaserade insatser	10
6.4.1.	Utvecklingsarbete.....	11
6.5.	Samverkan och samarbete på brukarens villkor	11
6.5.1.	Medverkan i samarbetsprojektet Carpe.	12
6.6.	Tekniskt stöd.....	12
6.6.1.	BEDA	12
6.7.	Kvalitetsarbetet.....	12
6.8.	Patientsäkerhetsarbetet.....	13

6.9.	NYSAM-arbetet.....	13
6.10.	Miljö.....	13
7.	Medarbetare.....	13
7.1.	Mål för verksamheten.....	13
7.2.	Avgörande framgångsfaktorer.....	14
7.3.	Ledarskap/medarbetarskap	14
7.4.	Arbetsmiljö och hälsa	14
7.4.1.	Rosenlund..... Fel! Bokmärket är inte definierat.	
7.5.	Personal och kompetensförsörjning	15
7.6.	Jämställdhet och mångfald	15
8.	Ekonomi.....	16
8.1.	Mål för verksamheten.....	16
8.2.	Avgörande framgångsfaktorer.....	16
8.2.1.	Ersättningssystem som stöder vårt uppdrag.....	16
8.2.2.	En ersättningsnivå med balans mellan uppdrag och ersättning.. ..	16
8.3.	Resultaträkning.....	18
8.4.	Investeringar, anskaffningsutgift.....	18
9.	Framtidsplaner	19

1. Sammanfattning av det gångna året

Handikapp & Habilitering har mycket väl klarat sitt uppdrag enligt avtalet med beställarna. Överskottet på 5,8 mkr beror på en stor andel vakanser som i första hand är en följd av anställningsstoppet inom Stockholms läns sjukvårdsområde.

Antalet nya brukare är betydligt högre än förväntat, framför allt personer med Aspergers syndrom och ADHD. Nettoökningen av brukare ligger under 2009 på 7%.

Resultatet i medarbetarenkäten är mycket bra. Enkäten visar emellertid att ett stort förbättringsområde är att komma till rätta med stress på våra arbetsplatser.

Under 2008-2009 har hela organisationen arbetat med att utveckla en ny verksamhetsidé, värdegrund samt vision som sträcker sig fram till 2020. Metoden Conversation Cafe användes för att samla idéer. Förslag har även varit ute på bred remiss i organisationen. Hearings med handikapporganisationer har också genomförts.

Tolkcentralen har överförts till Handikapp & Habilitering och en upphandling har genomförts av vardagstolkning. All tolkning (förutom Taltjänst) sker fr.o.m. 1 november av privata tolkbolag. Arbete med att ta fram ett nytt webbaserat bokningssystem har påbörjats.

I oktober startades Forum Funktionshinder, ett informationscenter med bibliotek, rådgivning, föredrag och andra arrangemang.

2. Verksamheten

Handikapp & Habilitering erbjuder råd, stöd och behandling till personer med omfattande funktionsnedsättningar, exempelvis utvecklingsstörning, autism, Aspergers syndrom, ADHD, rörelsehinder, flerfunktionshinder, dövhet samt dövblindhet. Verksamheten bedrivs vid 27 habiliteringscenter samt vid ett 15-tal specialiserade enheter.

Tolkcentralen togs över av Handikapp & Habilitering 1 januari 2009. I beslutet ingick att beställarfunktion och utförare skulle vara organisatoriskt åtskilda, varför utförardelen lades som en egen enhet inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) och beställarfunktionen inom Handikapp & Habilitering.

Uppdraget att ge stöd till barn och ungdom med synskada har övergått till Syncentralen, vilket innebar en verksamhetsövergång för Synteamet från Handikapp & Habilitering till Syncentralen 1 april 2009.

Arbetsmiljöproblemen på Rosenlund har i hög grad påverkat verksamheten. På grund av arbetsmiljöproblem har 12 enheter berörts av evakueringar under året, vilket medfört prestationsbortfall och kvalitativa försämringar av insatserna för brukarna.

Fr.o.m. 1 april har Handikapp & Habilitering ett nytt prestationsrelaterat ersättningssystem. Organisationen har klarat såväl prestationer som målrelaterad ersättning. 80% av brukarna med fler än tre besök har en habiliteringsplan, 64% av habiliteringsplanerna är utvärderade. Alla barn med CP-diagnos har erbjudits delta i mätningar enligt program som är kopplat till kvalitetsregistret CPUP.

Antalet nya brukare är betydligt större än förväntat i överenskommelsen.

3. Mål och uppdrag

Handikapp & Habilitering och Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning tecknade ett ettårigt avtal för 2009 som innebar att Handikapp & Habilitering skulle ta emot 8 000 personer med funktionsnedsättningar och ge dem insatser i form av 107 700 besök. Besöken kan ske på mottagningen, i hemmet eller i brukarens närmiljö, exempelvis förskola, skola, gruppboende eller daglig verksamhet. Den 1 april ändrades ersättningen från att ha varit fast till en prestationsrelaterad ersättning.

I överenskommelsen ingick att Handikapp & Habilitering ska medverka i utredningar av barn med misstänkt neuropsykiatriska problem, efter remiss från barn- och ungdomspsykiatri och de barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna.

Handikapp & Habilitering har tillsammans med Norra Stockholms psykiatri och Danderyds sjukhus ett gemensamt avtal om öppenvård för personer med utvecklingsstörning och grava beteendestörningar.

Handikapp & Habilitering har tecknat överenskommelser läsårsvis med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) om särskilda omvårdnadsinsatser för svårt rörelsehindrade elever som antagits till speciell anpassad utbildning vid Skärholmens Riksgymnasium.

Handikapp & Habiliteringen har tecknat vårdavtal med kommuner i länet om ersättning för 6 barn boende vid boendeenheterna Vilekulla och Safiren.

Ett avtal tecknades med Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning för perioden 1 januari till 30 oktober 2009 avseende Tolkcentralen. Avtalet gick ut på att utförarverksamheten skulle avvecklas. En upphandling genomfördes under våren 2009 och fr.o.m. 1 november 2009 utförs all vardagstolkning av privata tolkbolag.

4. Balanserad verksamhetsstyrning

Styrkortet är uppbyggt enligt samma struktur som Stockholms läns sjukvårdsområdes (SLSO:s) styrkort och har inte förändrats under året. Styrkortet har utgjort underlag för den löpande uppföljningen av verksamheten.

5. Befolkning/patient

5.1. Mål för verksamheten

Trygg och delaktig brukare.

5.2. Avgörande framgångsfaktorer

- Hög brukarupplevd vårdkvalitet
- Gott bemötande
- God tillgänglighet och begriplig information

5.3. Hög brukarupplevd vårdkvalitet och gott bemötande

Delaktighet och inflytande är viktiga förutsättningar för att upprätthålla en god kvalitet i habiliteringsarbetet. Ett program för delaktighet och bemötande har tagits fram. Programmet

används som stöd för medarbetarna att stödja barnets och ungdomens delaktighet i sin egen habiliteringsprocess. Särskilt fokus har lagts på övergången från tonår till vuxenliv och att stödja barnet att tala om sin funktionsnedsättning. Även inom vuxenverksamheten har enheterna arbetat med att utveckla metoder och arbetssätt för att öka brukarnas delaktighet.

Habiliteringsplaneringen utgör grunden för delaktighet och inflytande. En samlad utvärdering av habiliteringsplan har påbörjats inom barnverksamheten. Under 2009 har 760 enkätsvar har kommit in.

Mål: 80 % anser att målen i habiliteringsplanen uppnåtts

Resultat: 88%

Mål: 90% har kunnat påverka habiliteringsplaneringen

Resultat: 94 % är nöjda med habiliteringsinsatsen (67% i hög grad)

En kognitivt anpassad enkät har tagits fram under året. Inom vuxenverksamheten kommer en samlad utvärdering av habiliteringsplaner göras under 2010.

5.4. God tillgänglighet/begriplig information

God tillgänglighet innebär fysisk och kognitiv tillgänglighet i miljön, tillgänglig information, att erbjuda hembesök, öppettider som tillgodoser brukarnas behov, att komma fram på telefonerna samt korta väntetider.

Handikapp & Habiliterings driver tre externa webbplatser och producerar tryckt material samt en verksamhetstidning, Habilitering Nu. Informationsmaterialet finns att få på alla enheter och kan laddas ned eller beställas via webbplatsen habilitering.nu.

Det finns en plan för tillgänglig tryckt information och webbplatserna har en guide för att säkerställa att webbplatserna är användarvänliga och tillgängliga för alla.

Telefonrådgivningen inom Forum Funktionshinder är öppen dagligen 8 – 16.30. Det går även bra att få rådgivning via e-post.

5.4.1. Informations- och kunskapscenter med bibliotek

Handikapp & Habiliterings informations- och kunskapscenter, Forum Funktionshinder, öppnade 2 oktober i Rosenlund. Forum håller öppet mån-tors 12.30-16.30, med utökade öppettider i samband med utbildningar.

Inom Forum finns ett bibliotek med ca 3000 titlar som drivs i samverkan med Södersjukhusets bibliotek. Vid Forum finns även möjlighet att få rådgivning och låna publika datorer för att söka information på Internet eller ansöka om medel från olika fonder. Centret har sedan öppnandet den 1 oktober haft 482 besökare som fördelar sig enligt följande: 63 med egen diagnos; 79 anhöriga/närstående; 156 extern personal; 121 personal från H&H; 26 skolelev/studerande; 37 övriga/vet ej.

Majoriteten besökare kommer för att låna böcker och filmer men några har också fått någon form av rådgivning. De publika datorerna har använts av ett fåtal besökare. Möjligheten att själv botanisera bland böcker, broschyrer och informationsmaterial är uppskattat.

5.4.2. Material om habilitering för barn tas fram

Arbetet har inte kunnat prioriteras under året utan beräknas genomföras under 2010.

5.4.3. Kognitivt stöd

Kognitivt stöd används bland annat för att öka brukarens förståelse och delaktighet i rehabiliteringsprocessen. Detta sker ofta med hjälp av bilder, föremål, färger, foton, tecken osv. "Samtalsmattan" är ett exempel på en metod som börjat användas mer regelbundet.

Klara Mera har som särskilt uppdrag att ge kognitivt stöd till personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Navet i Klara Meras verksamhet är visningslägenheten – en lägenhet med allt från enklare anpassningar till högteknologisk apparatur. Klara Mera har också ett uppdrag att sprida kunskap om kognitivt stöd internt inom Handikapp & Rehabilitering. Klara Mera har också gett utbildning till kommunal personal, bl.a. inom samarbetsprojektet Carpe.

Idétorget har arbetat vidare med att utveckla verksamheten för att erbjuda inspiration och idéer inom området datorbaserat stöd.

En modell för kurser i tecken som alternativ kompletterande kommunikation (TAKK) har tagits fram av en arbetsgrupp inom Utvecklingsforum. Under 2010 kommer alla rehabiliteringscenter för barn att erbjuda teckenkurser.

Mål: Alla enheter använder checklistan för kognitiv tillgänglighet.

Resultat: Checklistan används av i princip alla enheter. De flesta enheter arbetar mycket aktivt med att utveckla den kognitiva tillgängligheten under året.

5.4.4. Vårdgarantin

Mål: Första besök ska erbjudas inom 30 dagar.

Resultat: 99%

Mål: Insats ska erbjudas inom 90 dagar:

Resultat: Resultatet har inte kunnat tas fram via journalsystemet Take Care för 2009. De flesta enheter uppger i sina verksamhetsberättelser att de klarar uppdraget, förutom PUFFA. För ADHD-center och Aspergercenter är det avhängigt tidpunkten för kursstart.

Inom ungdom/vuxenverksamheten, där tillströmningen av nya brukare med Aspergers syndrom är mycket stor kan det finnas svårigheter att klara väntetiderna, framför allt för att träffa arbetsterapeut och psykolog.

5.5. Vårdproduktion

Produktionstal	Bokslut	Budget	Avvikelse		Bokslut
	2009	2009	Antal	%	2008
Habilitering					
Antal brukare	10 681	9 100	1 581	17%	9 979
Antal mottagningsbesök	73 447	70 000	3 447	5%	70 455
Antal hembesök	33 667	36 950	-3 283	-9%	40 654
Antal nätverk utan brukare	5 448	-			10 981
Antal telefonkontakter	22 741	40 000	-17 259	-43%	36 238

Produktionstal	Bokslut	Budget	Avvikelse		Bokslut
	2009	2009	Antal	%	2008
Tolkverksamhet (teckentolk)					
Beställda - Antal uppdrag	24 199	23 160	1 039	4%	22 145
Beställda - Dövblinda	2 134	1 723	411	24%	1 646
Beställda - Vuxendöva	1 225	1 155	70	6%	1 136
Utförda - Antal uppdrag	18 837	17 663	1 174	7%	17 199
Utförda - Dövblinda	1 650	1 291	359	28%	1 207
Utförda - Vuxendöva	915	910	5	1%	888

Antalet brukare som fått insats under 2009 var 10 681. Av dessa var 42 % flickor/kvinnor och 58 % pojkar/män.

Antalet nya brukare, d.v.s. brukare som fått insatser 2009 men inte under 2008, var 3 785. Nettoökningen var 702 personer eller 7 %. Under perioden år 2005 – 2009 har nettoökningen av antal brukare varit 26%. Det innebär att om målsättningen ska vara att ha samma antal brukare/HC idag som år 2005 så behövs det en utökning av verksamheten med 9 enheter.

De målgrupper som ökar är personer med Aspergers syndrom och ADHD. Dessutom diagnostiseras små barn med autism allt tidigare. Autismcenter för små barn tog emot 300 nya barn, Aspergercenter 608 nya personer, antalet nya besökare med Aspergers syndrom vid ung/vuxenhabiliteringscenter var 458 och ADHD-centret träffade 750 nya personer

Antalet redovisade besök har minskat med cirka 4 000 besök sedan förra året. Orsaken till detta är att man vid årsskiftet ändrade redovisningsprincip, från att ha redovisat antalet besök som *behandlarna* genomförde till antalet besök som *brukarna fick*.

Handikapp & Habilitering har fått remiss på och genomfört 220 motoriska utredningar på barn med misstänka neuropsykologiska svårigheter.

Det totala utfallet av Tolkverksamheten följer i stort sett budgeten. Däremot har det utförts fler uppdrag än vad som är budgeterat åt brukargruppen dövblinda. Ökningen finns framför allt inom fritidsaktiviteter som brukarorganisationer ordnar för sina medlemmar.

Antalet utförda tolkuppsdrag totalt har ökat med över 9 % jämfört med 2008.

6. Process/utveckling

6.1. Mål för verksamheten

Säkra rehabiliteringsprocesser – hållbar utveckling

6.2. Avgörande framgångsfaktorer

- Rehabiliteringsplanering
- Kunskapsbaserade insatser
- Samverkan och samarbete på brukarens villkor
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Systematiskt patientsäkerhetsarbete
- Transparens i redovisning av resultat
- Tekniskt stöd
- Miljöanpassad verksamhet

6.3. Rehabiliteringsplanering

Habiliteringsplanering innebär att brukare och behandlare tillsammans kommer överens om hur rehabiliteringen ska genomföras, vilka mål som sätts upp för insatserna, hur samarbetet ska se ut och på vilket sätt den enskilde vill vara delaktig. I rehabiliteringsplanen framgår tydligt vem som gör vad och när den ska utvärderas. Kognitivt stöd har vid behov använts i rehabiliteringsplaneringen på enheterna. Samarbete utifrån brukarens behov sker mellan rehabiliteringscentren och de kompletterande rehabiliteringsverksamheterna samt rehabilitering i skola vid rehabiliteringsplaneringen.

Mål: Alla rehabiliteringscenter förutom Aspergercenter, ADHD-center och Dövteamet erbjuder alla som får insatser en rehabiliteringsplan. 40% av rehabiliteringsplanerna ska vara utvärderade.

Resultat: 80 % av de brukare som gjort tre besök eller fler har en rehabiliteringsplan (2009-11-01). 64 % av rehabiliteringsplanerna var utvärderade. Spännvidden mellan våra enheter är stor. Alla nya brukare är dock inte personer där rehabiliteringsplan ska göras, t. ex. anhöriga, syskon. Målet 100% är därför orealistiskt.

6.4. Kunskapsbaserade insatser

En översyn av FoUU-enhetens uppdrag har genomförts av utomstående konsult, liksom en utvärdering av Utvecklingsforums arbete. Dessa rapporter ligger till grund för fortsatt utveckling av området.

Under året har 24 FoU-projekt bedrivits varav tre som samarbetsprojekt med Astrid Lindgrens barnsjukhus. Projekt finansieras i huvudsak externt, genom medel ur landstingets PickUp-anslag samt från olika fonder och stiftelser.

Personalutbildningen har arrangerat introduktionsutbildning vid 10 tillfällen. 8 yrkesspecifika och 22 yrkesöverskridande utbildningar har anordnats. Totalt har 1458 kursdeltagare deltagit vid sammanlagt 62 kurser (114 kurstillfällen). Handikapp och Habilitering har medverkat i ett samverkansprojekt "Neuropsykiatriska utbildningsprojektet" tillsammans med Psykiatriska verksamheten inom SLSO. Sammantaget har 103 personer deltagit vid 14 kurser.

Mål: Handikapp & Habilitering ska ge ut tre FoU-rapporter.

Resultat: Tre rapporter

Antal CPUP-mätningar av sjukgymnast och arbetsterapeut var 700. En ökning med 61 jämfört med 2008 (i en årskull finns ca 50 barn med CP-skada)

Mål: Alla barn med CP som huvudfunktionsnedsättning födda år 2000 eller senare har följts upp enligt föreskrifter i CPUP (Cerebral Pares UppföljningsProgram, nationellt kvalitetsregister).

Resultat: 100%

6.4.1. Utvecklingsarbete

Utvecklingsforum är Handikapp & Habiliterings forum för verksamhetsutveckling. Under året har tio projekt pågått. Enheterna har arbetat aktivt med att implementera framförallt följande projekt: MFT (målfokuserad träning), Bär- och lyft - föräldrautbildning, StAKK (startväska AKK, Alternativ och Kompletterande Kommunikation), etnicitetsprojektet, samt CI träning (Constraint Induced Movement Therapy).

Handikapp och Habilitering har under året fått medel ur folkhälsoanslaget för att öka kunskapen om utvecklingsstörning. Syftet är bland annat att med hjälp av information och utbildning öka förutsättningarna för personer med utvecklingsstörning att vara delaktiga i samhället.

Handikapp & Habilitering har fått medel från Allmänna arvsfonden för att starta ett projekt "Livsstilsprojektet – en metod för ökad livskvalitet och bättre hälsa". Projektet drivs i samverkans med FUB i Stockholms län, RBU, NHR, Stockholms handikappidrottsförbund. Utvecklingscentrum i Eskilstuna medverkar genom att utvärdera projektet.

6.5. Samverkan och samarbete på brukarens villkor

Habiliteringens uppdrag är att bidra till en utformning av vardagslivet som allsidigt gynnar brukaren och främjar en ökad delaktighet i samhället. Arbetet är beroende av en god samverkan samt att resurser och kompetens finns hos våra vårdgrannar.

Verksamhetstidningen Habilitering NU:s främsta målgrupp är vårdgrannar och det nya informationscentret har särskilt prioriterat information och utbildningsinsatser till samarbetspartners i sitt arbete.

Handikapp & Habilitering har aktivt deltagit i BUS-samverkan. Vid behov har samordning av insatser för enskilda brukare initierats.

Regelbundna samverkansmöten har hållits med brukarorganisationerna.

Handikapp & Habilitering har deltagit i samverkansprojektet Carpe kring kompetensutveckling i kommunerna i Stockholms län.

6.5.1. Medverkan i samarbetsprojektet Carpe.

Projekt Carpe är en samverkan mellan 19 kommuner i länet, Handikapp & Habilitering, Socialstyrelsen, Länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län samt Kommunal för att höja kompetensnivån inom den kommunala handikappomsorgen. Handikapp & Habilitering har föreslagit kompetenshöjande insatser, bidragit med föreläsare och ansvarat för hela föreläsningssdagarna på teman som Introduktion till utvecklingsstörning, Att möta svårt sjuka barn, Att möta anhöriga, Introduktion till kognitivt stöd. Sammantaget har 21 olika arrangemang genomförts i samverkan mellan projekt Carpe och Handikapp & Habilitering under hösten 2009.

6.6. Tekniskt stöd

Handikapp & Habilitering har under året arbetat fram en överenskommelse med Verksamhetsstöd IT (VS-IT) inom SLSO för tekniska tjänster. Dessa finns sammanfattade i "Tjänstekatalogen", och reglerar ansvarfördelningen och IT-kostnader. Trots tjänstekatalogen finns det frågor som fortfarande är olösta.

Från och december 2008 har alla enheter gått över till det för SLSO gemensamma journalsystemet Take Care.

Ett webbaserat anmälningssystem till utbildningar har införts för att underlätta kursadministrationen.

Arbetet med att ta fram ett nytt webbaserat system för tolkbokningar har påbörjats under året. Arbetet sker i nära samverkan med HSNf, som kommer att ta fram en beställningsportal för teckenspråkstolkning respektive språktolkning.

I samband med konsolideringen av all IT-verksamhet inom SLSO har Handikapp & Habilitering sett över driften av organisationens webbplatser. Driften har under året upphandlats, och serverna överförts från drift i egen regi till serverhall hos företaget DGC.

6.6.1. BEDA

BEDA står för BEhandlingsdAatorer inom Handikapp & Habilitering. Systemet innefattar datorer, skrivare, skanners och programvaror som är installerade på särskilda behandlingsdatorer. Det finns en behandlingsdator som är ansluten till nätverk på varje habiliteringscenter/behandlingsenhet. BEDA-systemet har utvecklats till ett system som är en del av insatserna som erbjuds besökarna. Inom Handikapp & Habilitering finns 60 BEDA-datorer.

Övergången till SLSO VS-IT:s plattform medförde långt större tekniska problem än vad som kunde förutses, vilket har inneburit stora problem med driften av BEDA under 2009.

6.7. Kvalitetsarbetet

Handikapp & Habilitering använder "Balanserad verksamhetsstyrning" (BVS), för att ta fram strategiska mål och mått för verksamheten. Handlingsplaner som konkretiserar delar av verksamhetsplanen upprättas för varje lokal enhet.

En kvalitetsplan visar på vilket sätt som kvalitén i arbetet med brukare säkras och utvecklas.

Den omfattande MPOC-enkäten till föräldrar inom barnverksamheten genomförs vart tredje år. Nästa gång blir år 2011. Resultatet av 2008 års enkät har följts upp lokalt och centralt. Rapport finns att hämta på Habnet.

En enkät som riktar sig till ungdomar med funktionsnedsättning har prövats, men måste vidareutvecklas innan den kan införas.

Mål : Alla lokala enheter ska ha gjort handlingsplaner som konkretiserar delar av verksamhetsplanen.

Resultat: Samtliga enheter har gjort handlingsplaner.

6.8. Patientsäkerhetsarbetet

Rapportering av patientsäkerhetsavvikelser inom verksamheten sker från den 1 april i det databaserade systemet Händelsevis. Patientsäkerhet står på varje enhets dagordning på APT.

Mål: Alla avvikelser ska rapporteras in via Händelsevis.

Resultat: 96 patientsäkerhetsavvikelser har rapporterats i Händelsevis. 50% av enheterna har rapporterat in patientsäkerhetsavvikelser i Händelsevis.

6.9. NYSAM-arbetet

Handikapp och Habilitering deltar i ett nationellt samarbete för att ta fram nyckeltal för habilitering tillsammans med andra landsting. (NYSAM) Resultatet har brutits ner till varje habiliteringscenter och använts för diskussion om våra arbetsmetoder.

Även Tolkcentralen ingår i en utvecklingsgrupp som består av representanter från Tolkcentraler i andra landsting. Rapporterna är ännu inte officiella men en datainsamling av nyckeltal görs varje år.

6.10. Miljö

Handikapp & Habilitering har en handlingsplan för miljöarbetet 2009-2010 och är miljöcertifierat inom ramen för SLSO:s certifikat.

Enheterna har rapporterat in hur de lever upp till miljöhandlingsplanen. Resultaten ser goda ut. Där miljörevision ägt rum har konstaterats att intresse och kunskaper är goda inom miljöområdet. Avvikelserna har varit få.

Medarbetarna åker kollektivt där så är möjligt även om enheter som ligger längre ut i regionen och har stora upptagningsområden behöver använda tjänstebilar. Det finns 33 leasingbilar inom Handikapp & Habilitering – en minskning med en bil, jämfört med föregående år.

Det finns en separat miljöredovisning.

7. Medarbetare

7.1. Mål för verksamheten

Kompetenta och engagerade medarbetare som trivs med arbetet.

7.2. Avgörande framgångsfaktorer

- Engagerat ledarskap
- Aktivt medarbetarskap
- God medarbetarhälsa
- Tid och resurser till kompetensutveckling

7.3. Ledarskap/medarbetarskap

Ledarskapsutveckling i form av chefsutbildning och handledning fortsätter.

Mål:

Ledningsindex på minst 70 enligt medarbetarenkäten. Ingen enhet ska ha lägre än 55.

Medarbetarindex på minst 70 enligt medarbetarenkäten. Ingen enhet ska ha lägre än 55.

Alla medarbetare ska ha ett utvecklings- och lönesamtal.

Resultat:

Ledarskapsindex var 79 (+ 2 jfr med år 2008)

Medarbetarindex var 77 (+ 2 jrf med år 2008)

87% har haft utvecklingssamtal.

7.4. Arbetsmiljö och hälsa

Cheferna har fått information och stöd om rehabiliteringsåtgärder och i kontakten med företagshälsovården och Försäkringskassan. 14 medarbetare har under året varit föremål för arbetsinriktade rehabiliteringsåtgärder, vilket är en minskning med 7 jämfört med 2008. Av dessa har 9 under året återgått i ordinarie arbete på egen eller annan enhet.

Medarbetarna stimuleras till friskvård i form av friskvårdstimme och friskvårdspeng. Hälften av våra medarbetare har nyttjat friskvårdspengen. Kostnaden har minskat något mellan 2008 och 2009.

Mål: Stressindex på lägst 70 enligt medarbetarenkäten. Ingen enhet ska ligga under 65.

Resultat: Stressindex ligger på 66 (oförändrat i förhållande till 2008). Resultatet för hela SLSO är 64,5. 23 enheter har ett stressindex under 65. Berörda enheter har under året arbetat aktivt med handlingsplaner för att motverka stress.

Mål: Antalet sjukdagar högst 19,0 dagar/årsarbetare.

Resultat: 15,20 dagar per årsarbetare

SJUKFRÅNVARO	1/1-31/12 2009			1/1-31/12 2008		
	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Totalt</i>
Genomsnittligt antal sjukdagar per anställd	15,40	12,80	15,20	19,70	16,00	19,40

Totalt har antal sjukdagar per årsarbetare minskat kraftigt med 4,20 dagar (22 %) till 15,20 dagar.

Under 2009 har 24 medarbetare anmält arbetsskada via Händelsevis Det är en minskning med 7 jämfört med 2008.

7.4.1. Rosenlund

Under året har arbetsmiljöproblemen på Rosenlund fortsatt, trots förbättrad ventilation. Sommaren 2007 flyttade flera verksamheter, och ca 200 medarbetare, in på fyra våningsplan i anpassade lokaler. Arbetsmiljöproblemen uppstod omedelbart och under 2008 gjordes förbättringar när det gäller ventilationen. Under 2009 gjordes nya mätningar på Länscentrets två våningsplan. Mätningarna indikerade skadliga emissioner i golvet p.g.a. fukt i bjälklaget. Åtgärden har varit byte av golvmatta. 12 enheter har varit evakuerade i olika perioder under året, vilket medfört ett prestationsbortfall på ca 3000 besök.

7.5. Personal och kompetensförsörjning

Sedan 2005 har 40 befattningar avvecklats inom Handikapp & Habilitering. Detta har varit nödvändigt för att få budget i balans. Neddragningen har skett utan uppsägningar. I många fall har möjligheten funnits att erbjuda medarbetarna särskild avtalspension. Merparten av befattningarna är administrativa tjänster. Den kraftiga nedskärningen har inneburit stora påfrestningar för organisationen.

Lönekriterierna har reviderats och de lokala enhetscheferna har arbetat för att hitta en modell för att förankra kriterierna hos medarbetarna.

Medellönen har ökat med 3,9 % under 2009.

<i>Antal</i>	Bokslut 0912	Bokslut 0812	Budget 0912	Förändring utfall	Avvikelse mot budget
Antal årsarbetare	695	680	623	14	72

Att antalet årsarbetare ökat jämfört med bokslutet 2008 beror på att Tolkverksamheten överförts till Handikapp & Habilitering den 1 januari 2009.

7.6. Jämställdhet och mångfald

Handikapp och Habilitering följer SLSO:s plan för jämställdhet och mångfald. Andelen män bland medarbetarna behöver ökas. Dessutom behövs tillskott av medarbetare med olika kulturell kompetens. Vid nyanställning är detta en punkt som beaktas i samband med annonsering och rekrytering.

8. Ekonomi

8.1. Mål för verksamheten

Ekonomi i balans.

8.2. Avgörande framgångsfaktorer

- Ersättningssystem som stödjer vårt uppdrag
- En ersättningsnivå med balans mellan uppdrag och ersättning
- Ekonomiskt ansvar
- Effektivt resursutnyttjande
- God ekonomisk kontroll

8.2.1. Ersättningssystem som stöder vårt uppdrag

Den 1 april 2009 infördes ett prestationsrelaterat ersättningssystem för habiliteringen. Det består av tre delar, en fast uppdragsrelaterad ersättning, produktionsrelaterad ersättning och målrelaterad ersättning som betalas ut när vissa mål har uppnåtts.

Med det nya ersättningssystemet vill Beställarna uppnå:

- Bättre tillgänglighet
- Ökad produktivitet
- Ökad anslutning av nya brukare
- Bättre registrering av verksamhetsinnehållet

8.2.2. En ersättningsnivå med balans mellan uppdrag och ersättning..

Handikapp & Habilitering har avtal med Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning om prestationsrelaterad ersättning. Avtal finns dessutom med Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, och med några kommuner. Samtliga verksamheter har bidragit till årets positiva resultat.

Mål: Alla enheter uppfyller sina prestationskrav enligt internbudgeten:

Resultat: 40% av enheterna uppfyller sina prestationer enligt internbudget

Utfallet i och med övergången till en prestationsrelaterad ersättning samtidigt som ett nytt journalsystem medförde stor osäkerhet inom organisationen. Den interna prestationsbudgeten för enheterna lades därför med något högre krav än de krav som ställdes från Hälso- och sjukvårdsnämnden, vilket förklarar det låga resultatet. Handikapp & Habilitering har dock uppfyllt prestationskraven enligt avtalet med 100%.

Handikapp & Habilitering ingår i NYSAM.

Följande jämförelse kan nämnas:

Antal årsarbetare per 10 000 invånare år 2008:

	Barnverksamhet	ungdom/vuxverksamhet
H & H	6,5	1,1
Västra Götaland	9,9	1
Uppsala	10	2
Örebro	12	2,4

Kostnad för Handikapp & Habilitering/invånare i SLL

2009	2008	2007
177	175	177

Kostnader/brukare (exkl Tolkcentral, Riksgymnasiet och barnboendena)

2009	2008	2007
33 480	32 597	35 002

Jämförelserna visar:

- Handikapp & Habilitering har betydligt mindre resurser jämfört med motsvarande verksamheter i andra landsting.
- Ersättningen har legat still år 2007 – 2009, (d.v.s. i realiteten en minskning m.a.a. pris- och lönekostnadsutvecklingen)
- Kostnaden/brukare har minskat.

8.3. Resultaträkning

Resultaträkning 2009					
RESULTATRÄKNING (Tkr) (per fratyp)	Bokslut 0912	Bokslut 0812	Budget 0912	Förändring utfall	Avvikelse mot budget
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Patientavgifter	3	0	0	3	3
Såld hälso- och sjukvård ¹⁾	357 189	348 260	356 968	8 929	221
Utskrivningsklara patienter	0	0	0	0	0
Utomlänsintäkter	56	105	0	-49	56
Övrig såld hälso- och sjukvård	37 605	42 023	38 020	-4 418	-415
FOUU-bidrag	840	610	448	230	392
Övriga intäkter	59 507	7 921	53 057	51 586	6 450
S:A VERKSAMHETENS INTÄKTER	455 200	398 919	448 493	56 281	6 707
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Förändring av semesterskuld	-784	-18	0	-766	-784
Personalkostnader	-296 915	-292 418	-303 416	-4 497	6 501
Köpta primärtjänster	-1 087	-1 458	-1 422	371	335
Verksamhetsanknutna tjänster	-44 717	-722	-44 684	-43 995	-33
Läkemedel	-8	-35	-35	27	27
Material och varor	-2 224	-2 160	-2 252	-64	28
Hyreskostnader	-50 406	-51 449	-50 632	1 043	226
IT-tjänster	-15 448	-12 241	-12 114	-3 207	-3 334
Kostnader inhyrd personal	0	-16	-40	16	40
Övriga kostnader	-34 911	-28 654	-31 201	-6 257	-3 710
S:A VERKSAMHETENS KOSTNADER	-446 500	-389 171	-445 796	-57 329	-704
Avskrivningar	-2 882	-3 450	-2 697	568	-185
VERKSAMHETENS RÖRELSERESULTAT	5 818	6 298	0	-480	5 818
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-5	-20	0	15	-5
ÅRETS RESULTAT	5 813	6 278	0	-465	5 813
Resultat i % av intäkterna	1,3%	1,6%	0,0%	-0,8%	86,7%

Resultatet för 2009 blev ett överskott på 5,8 mkr. Detta motsvarar 1,3 % av omslutningen. Skälet till överskottet är den låga bemanningen inom verksamheten som till stor del kan hänföras till anställningsstoppet för vissa yrkeskategorier. Ett annat skäl är hyresreduktionen på Rosenlund, en kompensation för tidigare miljöproblem.

8.4. Investeringar, anskaffningsutgift

<i>Belopp i tkr</i>	Bokslut 0912	Bokslut 0812	Budget 0912	Förändring utfall	Avvikelse mot budget
Utrustning	473	413	250	60	223
Ny- /ombyggnader, externa fastigheter		0		0	0
Ny- /ombyggnader, Locum fastigheter	569	0	250	569	319
Summa	1 042	413	500	629	542

Under året har Tolkcentralen flyttat till Norrtull. Vissa anpassningar av dessa lokaler har gjorts. Därutöver har smärre inköp av investeringar som möbler och träningsredskap gjorts.

9. Framtidsplaner

Den nya verksamhetsidén, värdegrunden och visionen ska implementeras i verksamheterna. Namnfrågan för Handikapp & Habilitering blir aktuell under året.

Särskilt fokus bör under de kommande åren läggas på delaktighetsaspekterna. Prioriterade områden är utveckling av kognitivt stöd för att öka delaktigheten hos brukare och då särskild satsning på barnens delaktighet i sin habilitering.

Tillströmningen av nya brukare måste följas noga. Satsningen på utredningar inom neuropsykiatriska området har inte på motsvarande sätt följts upp med nya medel från beställarnas sida när det gäller stöd och behandling. Det föreligger en risk för att Handikapp & Habilitering inte klarar tiderna för vårdgarantin inom vissa verksamheter.

Kvalitetsarbetet ska utvecklas med tonvikt på lokalt förbättringsarbete.

En noggrann uppföljning av tolkcentralens arbete och dess roll som renodlad beställare av tolktjänster behöver göras.

Carina Hjelm
Habiliteringschef